

D O D A T E K Tygodniowy.

N^{ro} 14.

Dnia 20. Marca 1852.

Do statystyki zakładów naukowych w Galicyi.

(Obacz Nr. 9 i 13 Dodatku tygodniowego.)

B) Uniwersytet Krakowski.

Wydział naukowy	Personale nauczycieli						Kancelaryja i kwestura uniwersytetu	Służba
	Profesorowie zwyczajni	Profesorowie nadzwyczajni	Suplenci	Asystenci	Prywatni docenci	Nauczyciele w ścisłym znaczeniu		
Teologiczny	4	—	—	—	—	—	—	—
Jurydyczny	7	1	1	—	—	—	—	—
Medyczny	8	1	—	5	—	—	—	10
Filozoficzny	9	3	2	5	—	3	—	8
Uniwersytet w ogóle.....	—	—	—	—	—	—	7	3
Suma	28	5	3	10	—	3	7	21

Uwaga. *Personale kancelaryi uniwersytetu salutowało dawniej także sprawy gimnazjalne i zajmuje się także sprawami dla akademii technicznej, dla szkół realnych i t. p.*

Wyszczególnienie i objętość zbiorów naukowych przy uniwersytecie krakowskim.

1. Gabinet anatomiczny zawierający 1228 preparatów. 2. Klinika medyczna zawierająca 18 łóżek dla chorych. 3. Klinika chirurgiczna zawiera 12 łóżek dla chorych. 4. Klinika akuszery z 15 łózkami i klinika dla dzieci z 12 łózkami. 5. Zbór weterynaryi. 6. Gabinet fizyologiczny. 7. Gabinet farmakognostyczny. 8. Gabinet chemiczny. 9. Gabinet fizyczny.	10. Zbiór mineralogiczny z 6261 sztuk minerałów i 1200 sztuk glazów. 11. Muzeum zoologiczne z 5400 rozmaitych gatunków zwierząt. 12. Biblioteka uniwersytecka z 5.376 rękopisów 72.906 dzieł drukowanych, 15.921 dołbetów, 1.041 atlasów, map i planów, 1.953 rysunków, 5.087 przedmiotów numizmatycznych. 13. Ogród botaniczny z blisko 6.000 żyjących, 5.000 zasuszonych roślin lepszego gatunku a 4.000 w gorszym gatunku. 14. Obserwatorium astronomiczne z 81 rozmaitych instrumentów, 8 zegarów, 58 rozmaitych narzędzi i 501 dzieł.

Stan uczniów.

Wydział naukowy	Nowo imatrykulowani	Imatrykulowani w ogóle	Słuchacze nadzwyczajni bez farmaceutów	Farmaceuci	Imatrykulowani którzy uczęszczali na kilka wydziałów	Liczba wpisanych słuchaczy w ogóle	Liczba odeszłych z uniwersytetu	Stypendyci	Kwota stypendyów mon. kon.
Kurs zimowy 1851									
Teologiczny	8	12	1	—	7	13	3	—	—
Jurydyczny	22	98	4	—	70	107	5	3	255 złr. 14 kr.
Medyczny	18	84	13	—	57	98	10	—	—
Filozoficzny	1	8	10	10	—	158	6	4	196 złr. 25 kr.
Suma	49	202	28	10	134	376	24	7	451 złr. 39 kr.
Kurs letni 1851									
Teologiczny	—	10	—	—	4	10	5	—	—
Jurydyczny	4	97	6	—	70	104	24	3	255 złr. 14 kr.
Medyczny	8	87	9	—	59	96	24	—	—
Filozoficzny	1	9	3	9	—	153	7	4	196 złr. 25 kr.
Suma	13	203	18	9	133	363	60	7	451 złr. 39 kr.

Uwaga. *Oprócz stałych stypendyów istnieją jeszcze fundusze na jednorazowe wsparcie ubogich uczniów wszystkich fakultetów, mianowicie 3.000 złp. z środków państwa i 1.217 złp. 21 gr. z fundacji prywatnych.*

Uczniowie należeli z małemi wyjątkami do narodowości polskiej.

Przegląd złożonych w r. 1851 rygorozów, odbytych dysputacji i promocyi.

Wydział naukowy	Rygoroz		Dysputacje	Promocye	Między medycznymi promocjami są także farmaceuci	
	z approbacją	z reprobacją				
Jurydyczny	4	1	—	—		
Medyczny	24	—	9	9		
Ogółem	28	1	9	9		

Wykładane przedmioty.

I. Fakultet teologiczny.

Kurs zimowy 1851.

Kurs letni 1851.

Przedmiot naukowy	Liczba godzin na tydzień	Język naukowy	Liczba słuchaczy	Przedmiot naukowy	Liczba godzin w tygodniu	Język naukowy	Liczba słuchaczy
Archeologia.....	3	łaciński	8	Hermeneytyka i egzegetyka starożytności.....	3	łaciński	5
Introdukcyja do ksiąg starożytności.....	3	—	8	Introdukcyja do ksiąg nowożytności.....	3	dtto	5
Języki orientalne.....	2	—	3	Języki orientalne.....	2	dtto	3
Historya kościoła.....	5	polski	8	Historya kościoła.....	5	dtto	5
Nauka ojców św.....	3	—	8	Patrologia.....	3	dtto	5
Dogmatyka.....	5	łaciński	8	Dogmatyka.....	5	dtto	5
Teologia moralna.....	4	—	4	Teologia moralna.....	3	dtto	4
Teologia pastoralna.....	4	polski	4	Teologia moralna.....	4	polski	4
Metodyka.....	4	dtto	4	Katechetyka.....	4	dtto	4
				Teologia pastoralna.....	5	łaciński	5
				Prawo kanoniczne.....			

II. Fakultet jurydyczny.

Kurs zimowy 1851.

Kurs letni 1851.

Przedmiot naukowy	Liczba godzin	Liczba słuchaczy	Przedmiot naukowy	Liczba godzin	Liczba słuchaczy
Francuzkie prawo cywilne.....	6	25	Zasady prawa publicznego.....	4	49
Encyklopedia prawa.....	3	47	Europejskie prawo narodów.....	4	40
Filozofia prawa.....	3	53	Pandek a.....	8	39
Statystyka.....	5	29	Repetitorium i disputatorium.....	1	12
Pandekta.....	5	44	Prawo kościelne.....	5	25
Prawo sukcesyjne.....	3	35	Księgi gruntowe.....	1	48
Austryackie prawo karne.....	5	15	Francuzkie prawo cywilne.....	4	17
Polityka.....	5	47	Historya prawa polskiego.....	5	16
Prawo kościelne.....	5	36	Polskie prawo prywatne.....	3	24
Urządzenie austryackich ksiąg gruntowych.....	1	54	Austr. procedura cywilna.....	10	24
Stare polskie prawo.....	6	15	Teorya procesu cywilnego.....	1	33
Austryackie prawo handlowe i wekslowe.....	3	10	Austr. prawo cywilne.....	7	33
Nauka administracyi austryackiej.....	9	28	Austr. karne prawo cłowe.....	5	22
Austryackie prawo cywilne.....	7	34	Proces karne.....	7	17
Austryackie ustawy finansowe.....	6	35	Austryacka statystyka.....	4	42
			Ekonomia polityczna i nauka o finansach państwa.....	5	56

Język naukowy był wszędzie polski, tylko w drugim kursie wykładano pięć przedmiotów w języku niemieckim.

III. Fakultet medyczny.

Kurs zimowy 1851.

Kurs letni 1851.

Przedmiot naukowy	Liczba godzin	Liczba słuchaczy	Przedmiot naukowy	Liczba godzin	Liczba słuchaczy
Wstęp do medycyny.....	2	27	Angiologia i Newrologia.....	4	29
Ogólna Pathologia.....	8	11	Histologia.....	1	36
Teoretyczna anatomia.....	5	28	Anatomia porównawcza.....	4	22
Anatomia porównawcza.....	5	23	Specyalna Fyzylogia.....	5	30
Cwiczenia anatomiczne.....	12	48	Terapia powszechna.....	6	11
Fyzylogia ogólna.....	5	29	Farmakologia.....	2	14
Nauka o zmysłach.....	1	33	Klinika medyczna.....	6	26
Teoretyczna chirurgia.....	4	16	Pathologia anatomiczna.....	3	26
Klinika chirurgiczna.....	7	23	Klinika chirurgiczna.....	6	22
Cwiczenia chirurgiczne.....	1	9	Akiurgia.....	4	29
Okulistyka.....	1	20	Helkologia.....	1	12
Teoretyczna akuszerya.....	4	10	Klinika akuszeryi.....	6	20
Klinika akuszeryi i chorób dziecięcych.....	7	19	Pediatryka.....	2	19
Medycyna sądowa.....	4	11	Teoretyczna okulistyka.....	5	14
Weterynaryja.....	10	13	Praktyczna okulistyka.....	5	21
			Policzka Medyczna.....	4	15
			Weterynaryja.....	10	20

Język naukowy był polski.

IV. Fakultet filozoficzny.

Kurs zimowy 1851.

Kurs letni 1851.

Przedmiot naukowy	Liczba godzin	Liczba słuchaczy	Przedmiot naukowy	Liczba godzin	Liczba słuchaczy
Wyższa algebra.....	5	4	Wyższa algebra.....	5	3
Trygonometryja.....	2	6	Rachunki integralne i dyferencyonalne.....	2	6
Wyższa matematyka.....	3	8	O jeograficznej długości i szerokości i o wymiarze czasu.....	3	6
Astronomia.....	3	8	O instrumentach astronomicznych.....	1	6
O ciepłe.....	3	17	Fyzyka eksperymentalna.....	5	36
O magnetyzm.....	3	23	Cwiczenia fizyczne.....	4	5
O elektryce.....	1½	24	Zoologia.....	4	44
Fizyczna eksperymentalna.....	3	5			

Przedmiot naukowy	Liczba godzin	Liczba słuchacz.	Przedmiot naukowy	Liczba godzin	Liczba słuchacz.
Mineralogia.....	6	47	Geologia.....	4	21
Nauka o głazach.....	1	12	Botanika.....	5	47
Botanika.....	5	45	Botaniczne ekskursje.....	—	21
O grzybach.....	1	20	Organiczna chemia.....	5	62
Chemia nieorganiczna.....	5	64	O lekarstwach chemicznych.....	4	55
Chemia farmaceutyczna.....	4	53	O truciznach.....	1	63
Chemia medyczno-sadownicza.....	1	54	Encyklopedia filozofii.....	5	44
Antropologia i psychologia.....	4	26	O wyobraźni i fantazji.....	2	16
Historia filozofii.....	3	52	Ćwiczenia filozoficzne.....	1	4
Colloquia filozoficzne.....	1	11	Ćwiczenia w seminarjum filologiczném.....	6	10
Odczyty w seminarjum filologiczném.....	6	5	Dyplomatyka.....	3	8
Numizmatyka.....	3	1	Historia o godności kościoła i równowaga państw.....	3	17
Historia literatury niemieckiej.....	5	4	Historia domu austriackiego.....	3	13
Historia powszechna.....	3	23	Historia powszechna.....	3	12
Historia austriacka.....	3	62	Historia Austrii.....	3	32
Powszechna historia literatury.....	3	3	Literatura włoska.....	3	2
Historia literatury polskiej.....	3	4	Literatura polska.....	3	4
Geografia.....	3	2	Geografia Austrii.....	2	35
Oceanografia.....	1	13	Geografia Syrii i Palestyny.....	3	9
Język niemiecki.....	6	4	Język niemiecki.....	6	2
Język rosyjski.....	6	1	Język francuzki.....	3	3
Język francuzki.....	3	5	Literatura francuzka.....	3	3
Literatura francuzka.....	3	7			

(D. c. u.)

Nowa austriacka taryfa cłowa.

(Ciąg dalszy. Ob. Nr. 8, 9, 10 i 11 Dod. tyg.)

Inaczej ma się rzecz z produkcją płótna jako przedmiotu handlowego; ta produkcja odbywała się w dawniejszych czasach na wielki rozmiar i prowadzono znaczny handel wywozowy płótnem do Gdańska, Hamburga i do Multan, do Węgier i t. p. Ten handel wywozowy jest wprawdzie zawsze jeszcze znaczny, a znawcy oceniają go na 25.000 cetnarów towarów płóciennych i na 15.000 cetnarów lnu i konopi. Ale jest to po większej części gruby towar, podczas gdy towary cenniejsze z innych krajów cesarstwa a nawet i z zagranicy się sprowadzają, że wywóz coraz więcej podupadał a od niedawna prawie zupełnie ustał, to należy przypisać rozmaitym przyczynom. Najbardziej pozakładano za granicą minowicie w Belgii, Anglii, Prusiech, Irlandyi i w Ameryce ogromne fabryki przędzenia lnu, z któremi niemogło konkurować przędzenie ręczne, z tem połączone racjonalną metodę przyprawy lnu, która daleko cenniejsze wydaje włókno i daleko większą ilość produktu. W rzeczonych krajach urządzono zakłady w których się suszy, łamie i czyści len zakupiony w surowym stanie od gospodarza wiejskiego a potem się sprzedaje do przedziałni. Tym sposobem zyskuje gospodarz wiejski, ponieważ na spekulację może uprawiać len i liczyć na pewny odyt; przyprawa lnu stanowi nową gałąź przemysłu, która głównie na własny kraj jest wyrachowana, przedzarcz dostaje dobry i tani produkt, ponieważ ta metoda suszenia lnu niezmiernie podwyższa ilość i gatunek produktu, a kiedy przedziwo tanie to naturalnie i tkacze tanięj zbywać mogą swój towar. W najnowszych czasach utworzyły się także i w Austrii towarzystwa, które zamierzają urządzić na akcyje podobne zakłady lnu, podobne towarzystwo zebrało się w niższej Austrii, w Morawii, w wyższej Austrii a teraz zawiązuje się także towarzystwo i w Krainie. I nasz kraj nie został przytęp beczynnym, lwowska izba handlowa w porozumieniu z galicyjskim towarzystwem agronomiczném uczynili stosowne kroki, aby otrzymać od rządu pozwolenie do założenia towarzystwa akcyonaryuszów w pomienionym celu, którego uskutecznienie niedozna zapewne z tej strony żadnej trudności. Na śmiało można temu przedsięwzięciu założenia suszarni lnu w Galicji rekować jak najpomyślniejsze powodzenie, ponieważ takie przedsięwzięcie sprzyja rolnictwu, tworzy nową gałąź przemysłu, do której niepotrzeba zbyt wielkich kapitałów i niebraknie do niej zapewne w kraju zręcznych robotników, ułatwia ona także produkcję lnu, którą się zawsze czynnie zajmowano w kraju naszym. Największa trudność zachodziłaby może z początku ze strony ludności wiejskiej która niesprzyjając w ogóle nowościom, niezechce lnu swego sprzedawać do suszarni, zwłaszcza że przywiązuje szczególną dumę i zamieszanie do własnego produktu. Tutaj musi zachęcać tylko oczywisty zysk i przykład większych właścicieli ziemskich, którzy po przeprowadzeniu indemnizacji za zniszczone ciężary gruntowe, przez zaprowadzenie racjonalnego systemu gospodarstwa i przy większej powolności ludu wiejskiego, znowu będą w stanie zaprowadzić w swoje gospodarstwo uprawę lnu i konopi, którą się dawniej za pomocą

pańszczyzny i innych zobowiązań poddańczych na większy rozmiar zajmowali. Jeżeli się te nadzieje spełnią, wtedy będziemy w stanie nietylko wywozić większą ilość lnu, ale zdołamy także sami fabrykować cenniejsze gatunki lnu które teraz prawie wyłącznie z zagranicy pobieramy.

Do klasy towarów XVIII. Ta klasa towarów zawiera artykuł: „skóra“ który dla Galicji dość jest ważny, częścią ponieważ rzeczywiście mamy fabryki skór, częścią ponieważ przy wydoskonaleniu się fabrykacji w kraju wartość skór się podniesie, co także i na chów bydła wyrzecz musi wpływ pomyślny; częścią nakoniec, ponieważ mamy w kraju materiały potrzebne do fabrykacji skóry, jako to: garbnik, sól, alun i t. p.; ale niestety niewykształciła się u nas jeszcze ta gałąź przemysłu do tego stopnia, abyśmy mogli dostarczać skór w lepszym gatunku tak, iż nasi szewcy są zniewoleni wszelkie gatunki skór pobierać z innych krajów koronnych. Do tej gałęzi przemysłu potrzeba wielkiego kapitału i zręcznych robotników, a u nas właśnie tego brakuje. W takim układzie rzeczy nie byłaby wyższa ochrona cłowa żądana przez jednego z delegowanych krakowskich odniosta dla nas pożądaných skutków, zaczęł też wniosek jego nie został przyjęty.

Szczególnie ważnym stał się w najnowszych czasach artykuł: „papier“ (klasa towarów XX) mianowicie dla tego że konsumcyja się wzmożła do tego stopnia, iż fabrykacja w Austrii nie była dostateczną.

Według wykazów urzędowych wywożono długi corys papier z Austrii za granicę, przywożono zaś tylko cenniejsze sorty, podczas gdy z drugiej strony co rok znaczne ilości galganów szły za granicę, co dowodzi, że więcej było surowego materiału, aniżeli wymagała potrzeba krajowa. Wprawdzie istniało już dawniej ograniczenie wywozu galganów, odbywał się bowiem tylko za wykazaniem szczególniej licencyi, tak iż rząd miał środek w ręku przeszkodzić wywozowi, jeżeli zachodziły uzasadnione reklamacje ze strony fabrykantów papieru.

W projekcie taryfy ustanowiona była na wywóz galganów pozycya cłowa po 2 złr. od cetnara, a od przywozu papieru średniego gatunku (właściwego papieru do pisania) zaproponowano 7 złr. 30 kr. cł. Przeciw temu powstały na kongresie cłowym głosy z najrozmaitszymi reklamacjami, które także i nas obchodzą, gdyż Galicja do tych krajów należy, które mają zbyt surowego materiału a niemogą pokryć potrzeby papieru z własnych papierni, których liczymy między 20 do 30, co dowodzi dostatecznie ta okoliczność, że administracya państwa nietylko wehodził musi w ugody liwerunku z przedsiębiorcami z Morawii i Czech, ale nawet zagranicą weszła w układy względem dostarczania papieru do druku.

Ponieważ fabrykacja papieru głównie zawisła od zapasu galganów, a nawet bez tego istnieć nie może, ponieważ się galgany niefabrykują, oswem coraz rzadszemi się stają, czem więcej ubior hawelniany zastępuje miejsce płótna a z drugiej strony wysokie ceny

odaży każdego zmuszają nawet przenoszone suknie i hielizną jak najdłużej zatrzymać w używaniu, fabrykacya zaś papieru stoi na tym stopniu, iż nie tylko wytrzymać może konkurencyę z zagranicą ale nawet na znaczny wywóz pozwala, a więc pieniądze sprowadza do kraju, zażądali przeto fabrykanci papieru tak wysokiego cła od wywozu papieru, że ten prawie zupełnie ustać musi. Mieli przytęm wprawdzie wzgląd na własną korzyść, ale uwzględniali oraz potrzebę wielkiej liczby konsumentów, którym tem taniej dostarczać można artykułu tak potrzebnego dla wszystkich warstw ludności, częć niższą jest cena gałganów; rzekli się przytęm cła ochronnego dla papieru, przezco konsumenci zabezpieczeni są od niedostatku.

Ale partya przeciwna przemawiała w interesie tych, którzy gałgany oddają zbieraczom, w interesie zbieraczów samych, nakoniec w interesie kupca, który gałgany dostawia fabrykantowi; wszyscy ci pośrednicy powinni mieć jak najwolniejszą targowicę, powinni być w stanie sprzedawać po cenach jak najtańszych bądź w kraju, bądź zagranicą, zakaz wywozu, albo cło tak wysokie, iż wyrównywa zakazowi, czyni ich wszystkich zawisłymi od woli fabrykantów.

Z tych dwóch partyi przemogła na kongresie partya fabrykantów, cło wywozowe od gałganów podwyższono na 4 zlr. od cetnara, a odpowiednią pozycyę cła przywozowego za papier średniego gatunku niżono na 3 zlr. — Dla Galicyi niezrobi to wielkiej różnicy, ponieważ wprawdzie niema niedostatku szmat, gdyż konsumcyja płótna bardzo jest znaczna, ale się też niezajmowała wywozem szmat,

który korzystnym być może tylko na morzu, zresztą może Galicya przewyżkę swoich szmat odstawić do zachodnich krajów koronnych, co się też istotnie w ostatnich czasach wydarzyło, gdyż szmaty galicyjskie sprzedane zostały na targach w Szląsku i w Morawii.

Zresztą i w tym względie rzecz pożałowania godna, że niemaemy w kraju właściwych fabryk papieru, tylko poprzestawć musimy na tak zwanych papierniach (*Papiermühlen*), co zapewne przypisac potrzeba brakowi kapitałów do założenia należytych fabryk.

W klasie towarów XXII „powozy i statki“ może pozycyca taryfy 82 b. „żelazna okręta tudzież paropływy“ stać się dla nas ważną, jeżeli układy względem zaprowadzenia parowej żeglugi na Wiśle, Sanie i rzekach pobocznych przyjdą do pomyślnego skutku, albowiem w takim razie musielibyśmy statki parowe sprowadzić z zagranicy. — W tej samej klasie towarów uczyniono w interesie Galicyi, która znaczna ilość sani z Rosyi sprowadza, a które niemożna liczyć ani do sani pod ciężary, ani do zwykłych sani osobowych, a od których przeto według pozycyji 83 lit. c. opłacać musiano 100 zlr. cła przywozowego, znaczną zmianę w taryfie, tak, iż na przyszłość od sani rosyjskich w naszym kraju używanych opłacać się będzie tylko 15 zlr. m. k. od sztuki. W tekście bowiem pozycyji 83 lit. b. i c. zrobiono następującą zmianę: b. Powozy pospolite t. j. z wyłączeniem wszelkich części składowych podpadających opłacie wyższej nad 15 zlr. od cetnara, tudzież niekryte sanie lit. c. Powozy i kryte sanie, w lepszym gatunku (*feine*). (D. A.)

Chyrwata wola, Draganowa, Dukla, Głosec, Gorzyca, Gruszówka, Jwla, Kobylany, Leszczyna, Lubatówka, Łąki, Łęzyny, Makowiska, Markuszka, Miesce, Mszana, Pankracowa wola, Rogi, Ribitwy, Sadki. Sanoczek, Stróże małe, Stróże wielkie, Sulistrowa, Zagorze, Załęże, Zawadale R. 1366 i 1496.

(Dokończenie. Obacz Nr. 36 i 38 Dodatku tygodniowego z roku przeszłego i Nr. 13 t. r.)

P(rae)terea nullos defectus nullitates ip(s)a proles feminei sexus obicere(re) debet p(raese)nti inscriptioni et si que(m) defectu(m) obicerit statim | eund(em) defectum iuxta h(e)n(e)placitum p(re)ffatoru(m) germanor(um) et eorand(em) p(ro)lis masculinae successorum sua recognitione et alia insc(ri)ptione suppl(e)re debeat renu(n)tiando ecia(m) ea(n)d(em) p(ro)le(m) feminea(m) om(n)ib(us) appellacionib(us) intra regnu(m) fieri solitis et mocionib(us) | iudicu(m) u(e)l Capitaneor(um) vigore p(raese)ntis insc(ri)ptionis indica(n)cin(m) et stans p(er)sonal(ite)r eora(m) actis p(raese)ntib(us) G(ener)osa Catherina consors g(e)n(er)osi Jeronimj Kobylejszky de Kobylany cum consensu g(e)n(er)osi Stanislai Wątrobka filij sui legitimum recognouit q(uod) | intoto huic insc(ri)ptioni super(er) sua(m) reformacio(ne)m dotis et dotalicj p(er) ip(s)am in p(rae)statis bonis habitam co(n)sensit Ad didit tandem iudiciaria sedes auctoritate(m) sua(m) mi(n)isteriali que(m)cu(m)q(ue) duxerint sibi elige(n)du(m) ad intromitte(n)du(m) et ad possessione(n)du(m) dictos | fratres germanos Joanne(m) et Jacobu(m) in hereditate(m) p(ro)priate(m) et corp(or)alem vsu(m) honor(um) hereditariu(m) sup(er)ra)exp(ress)or(um) p(rae)statis Jeronimo p(er)sonal(ite)r stante possessio(ne)m dictar(um) villar(um) p(rae)statis germanis dante et eisd(em) hereditatib(us) ipsis eade(n)te ac | iudicial(ite)r assigna(n)te et hic stans p(er)sonal(ite)r Petr(us) Nossal de Lubomyerz mi(n)isterialis recognouit Quia intromissio realis et possessio actualis in p(rae)stata bona sup(er)ius exp(ress)ata ipsis Joanni et Jacobo f(rat)rib(us) germanis p(er) p(rae)stata(m) Jeronim(m) | Kobylejszky est libe(re) data et admissa nemine ad hoc co(n)tradice(n)te Actum et datu(m) in Czchow feria s(e)c(und)ada an(te) festu(m) s(an)cti Johannis Baptiste Anno Domini Millesimo Quadringentesimo Nonagesimo sexto p(raese)ntib(us) ibid(em) Magnifico et g(e)n(er)osis | Spytcone de Melstin Castalano Zavychost(ensi) Martinus de Wolnarowa Joanne de ibid(em) Jacobu de Ruppnyow Joanne Gabanyzski de Gabanyan B(e)n(e)dicto de Wroblowice et alysq(ue) plurib(us) fidedignis.

Podpisu niema na tym akcie żadnego, tylko w zakładce dwa rozzerznicia i pozostały w prawem z nich pasek świadczą o zaginiono-Duklia pars bonoru(m) Kobyleu(sium)

Lwów, 15. lutego 1852.

Pisma peryodyczne w Ameryce północnej.

— W czerwcu roku zeszłego wychodziło w zjednoczonych stanach Ameryki 2.800 dzienników z nakładem około 422,600,000 egzemplarzy. Codziennie wychodzących było 350 w 235,000,000 rozsprzedanych egzemplarzach, 150 trzy razy na tydzień wydawanych w 11,700,000 egzemplarzach; 125 dwa razy na tydzień wychodzących w 8,320,000 egzemplarzach; 2,000 tygodników w 149,500,000 egzemplarzach; 50 co dni 14 wydawanych w 7,200,000 egzemplarzach; 100 raz na miesiąc wychodzących w 10,800,000 egzemplarzach; kwartalników 25 w 80,000. Od czasu ustanowienia nowego cenzus wyszła oprócz dawniejszych bardzo

nych dziś pieczęci. Na odwrotnej pergaminu stronie znajduje się między innymi obojętni lub do treści ściągającymi się napisami i ten:

Duklu częścią dóbr Kobylejskich.

W. F.

znaczna liczba nowych dzienników w Kalifornii, Oregonie, Nowym Meksyku, Utah i Minesota. Również i w Czerokeskich Indian wychodzi dziennik w ich języku i własnym piśmie. Najdroższe dzienniki kosztują 2 do 4 centów (4 centów równe są naszym 2 kr. srebrnym), większa wszelako część tylko 1 cent. Z wymienionej liczby przypada 424 dzienników na państwa wschodnie, 784 na zachodnie, 876 na środkowe i 716 na południowe. W przecięciu przypada jeden dziennik na 7,184 wolnych mieszkańców. Po większej części jest redaktor oraz nakładcą, drukarzem i właścicielem dziennika.